pzazz

PLATZhalter takingPLACE surPLACE

SUCHAN KINOSHITA

Namaak, beter dan het echte ding

Pieter T'Jonck
Gezien op 14 november 2019
Soetezaal, Stuk Leuven / Playgroundfestival

Het woordspelletje 'PLATZhalter takingPLACE surPLACE' kondigt aan wat kunstenares Suchan Kinoshita aantoont in de gelijknamige voorstelling, : alles kan in een *black box* voor alles kan staan, niets heeft er een vaste plaats. Zelfs geluid niet. Het verhaal mag je er zelf bij verzinnen. Vanavond nog te zien op Playground in Leuven.

15 NOVEMBER 2019

Als een zoeklicht een felle lichtkring op het podium uittekent weerklinkt er een zware dreun. Alsof het licht inslaat als een bom. Als de cirkel vernauwt klinkt een tweede dreun, hoger van toon. Een raar geratel weerklinkt als de spot daarna het podium afspeurt.

Als je achterom kijkt merk je dat Kinoshita en haar assistenten al die geluiden als *foley* artiesten zelf produceren in de regiecabine. Het geluid maakt van een simpele spot een levend wezen dat de ruimte verkent en zo allerlei dingen ontdekt. Bij een markering op de vloer komt de kegel bijvoorbeeld pardoes tot stilstand.

Het zoeklicht onthult ook drie in het zwart geklede figuren in het zijtoneel. Een zwarte zak over hun hoofd maakt ze desondanks als het ware onzichtbaar, net zoals in het Japanse toneel of later bij Meyerhold toneelknechten 'onzichtbaar' gemaakt werden.

Dat blijft niet duren. Een van de drie stapt naar voor en trekt zijn kap af. Een man met een vreemd Hitlersnorretje -is dat gewoon getekend op zijn bovenlip? Als hij spreekt hoor je echter een vrouwenstem die je aanmaant de ogen te sluiten want 'you will hear the sound of a curtain'. Het klinkt heel overtuigend, maar als je niet gehoorzaamt merk je dat hij gewoon met zijn vinger langs zijn neus wrijft terwijl hij snuift.

Ersatz kan op het toneel minstens zo bevredigend zijn als het echte ding

Dat is nog maar het begin van een lange reeks korte scènes waarin de drie mannen samen met de geluidskunstenaars in de regiecabine bizarre illusies oproepen. Te mooi om hier te verklappen. Geluid speelt elke keer weer een cruciale rol, al was het maar doordat het niet altijd komt vanaf de plaats waar het schijnbaar geproduceerd wordt. Zo zie je een man in zijn handen klappen, terwijl het geluid ergens van achter in de zaal komt – even denk je zelfs dat iemand het beu is en daarom tergend traag klapt.

Die gekke scènes worden vaak gelardeerd met gelardeerd met even gekke (flarden van) verhaaltjes. Daarin is vaak sprake van huisdieren zoals 'Geena my genius dog who wants always bigger sticks'. Een bewering die ook geïllustreerd wordt. Een zinnetje bleef wel hangen: 'You are you because your dog knows you'. Dat is, ondanks alle ongein, verrassend diepzinnig: het gaat over onze afhankelijkheid van anderen om ons een voorstelling van onszelf te maken, maar ook over onze onverbeterlijke neiging om in alles een voorstelling van onszelf te zien. Precies daarop berust de mogelijkheid van theater spelen.

De apotheose van de voorstelling is een lange reeks beelden, geprojecteerd op een scherm van A4 bladen die met tape aan elkaar gehangen zijn. Na een kort Chinees schaduwspel neemt de ploeg in de regiecabine de show over van de performers op het podium. Ze schuiven allerlei objecten, postkaarten en andere prullaria heen en weer op verschillende glasplaten, en sturen de beelden die zo ontstaan naar het scherm. Stof genoeg om er nog een paar toneelstukken bij te verzinnen.

Maar de hele tijd keek je natuurlijk alleen maar naar 'platzhälter', plaatsvervangers. De voorstelling bewijst dat die *ersatz* minstens zo bevredigend kan zijn als het 'echte' ding.